

Olga Gislén
olga.gislen @socialstyrelsen.se

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Arbetsdepartementets diarienummer: A2024/00369.

Övergripande kommentar

Socialstyrelsen delar bedömningen att de utmaningar som finns för att uppnå det sjätte delmålet bäst möts genom ett samlat och integrerat delmål mot våld och att hedersrelaterat våld och förtryck fortsatt bör hanteras inom det sjätte delmålet.

Socialstyrelsen är även positiv till formuleringen av ett mer inkluderande delmål.

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag med följande kommentarer.

Socialstyrelsens synpunkter på bedömningen

7.2 Det bör inte införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

Socialstyrelsen delar utredningens bedömning att hedersrelaterat våld och förtryck inte bör vara ett särskilt delmål utan i stället ingå i en ny och mer inkluderande målformulering.

Sedan augusti 2021 har kommunerna ett ansvar enligt 5 kap. 11 a § socialtjänstlagen (2001:453) att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Mot bakgrund av detta anser Socialstyrelsen att det vore önskvärt om utövarperspektivet lyftes tydligare. Ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck är ofta komplexa och det är inte ovanligt att en och samma person både är utsatt och utövare. Utsattheten kan på så sätt vara motivet till att själv utöva våld. I samband med att skälen för bedömningen att inte införa ett särskilt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck redovisas, vore det önskvärt att detta perspektiv belystes mer.

Utredningen tar upp att det inte är ovanligt att personer som utsätts för hedersrelaterat våld även kan vara utsatta på andra sätt, exempelvis våld i nära relationer. Andra typer av våldsutsatthet så som sexuellt våld, prostitution och människohandel för sexuella ändamål är våldsformer som behöver belysas mer i detta sammanhang.

Socialstyrelsens synpunkter på förslagen

7.4 Förslag till nytt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att det inte bör införas ett särskilt delmål för hedersrelaterat våld och förtryck. Myndigheten anser, i likhet med utredningen, att ett särskilt delmål inte skulle gynna de utsattas tillgång till stöd och skydd.

Om regeringen ändå beslutar att införa ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra tillstyrker Socialstyrelsen förslaget till formulering. Det gäller även formuleringarna av målkommentarerna.

8.1.1 Förslag till ett mer inkluderande delmål för att förebygga och bekämpa våld

Socialstyrelsen tillstyrker formuleringen av ett mer inkluderande delmål och ser positivt på att flera olika typer av våld benämns samt till tillägget som belyser att det gäller alla oavsett kön och ålder utifrån ett livscykelperspektiv. Myndigheten ser även positivt på att kroppslig och psykisk integritet inkluderas.

Socialstyrelsen anser vidare att utredningen har väl underbyggda resonemang kring varför mäns våld mot kvinnor kvarstår som portalbegrepp i förslaget. Utredningen lyckas belysa könsskillnaderna när det gäller att kvinnor utsätts för och män utövar merparten av det slags våld som utredningen omfattar, utan att för den delen osynliggöra de typer av våld där t.ex. män utsätts och kvinnor kan vara utövare.

Kopplingen mellan mäns våld mot kvinnor och våld i hbtqi-personers nära relationer, inklusive våld mot hbtqi-personer i hederskontext, skrivs fram tydligt i utredningen vilket Socialstyrelsen är positiv till. Hbtqi-personer som utnyttjas i prostitution och människohandel omfattas också. Socialstyrelsen ser dock ett behov av att tydliggöra om och i så fall hur andra former av våld mot hbtqi-personer också omfattas av det jämställdhetspolitiska målet. Det gäller exempelvis våld som också kan klassificeras som hatbrott mot hbtqi-personer och sexuellt våld mot hbtqi-personer utanför nära relationer, hederskontext, prostitution och människohandel.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Eriksson. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Sabina Orstam och enhetschefen Annika Eriksson deltagit. Utredaren Olga Gislén har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Björn Eriksson

Olga Gislén

